

Voorzitter: T. van de Vendel (GL)

Namens de raad: C. Nieuwenhout (GL), J. van Veen (PvdA), A. Poelstra (D66), B. Hekkema (PvdD), R. Staijen (Stadspartij), D. Brandenburg (SP), R. Heiner (VVD), C. Diallo (S&S), L. Dwarshuis (CU), E. Armut (CDA), M. Hekert (PvhN), D. Ram (PVV)

Namens het college: P. Broeksma (wethouder)

Namens de griffie: S. van Erp

Concept-participatiekader zon en wind

00:11:07

Voorzitter: Goedemiddag. Het is twee uur, dus we gaan beginnen. Welkom bij deze meningsvormende sessie over het concept participatiekader zon en wind. Er zijn twee sprekers. Voordat we het debat beginnen, gaan we eerst de inbreng van de sprekers beluisteren. Beide heren hebben maximaal drie minuten voor hun inbreng en na afloop is het voor de raadsleden mogelijk om een aantal korte vragen te stellen. Ik wil graag beginnen bij de heer Volkers, die namens Grunninger Power spreekt. Gaat uw gang.

00:15:21

de heer Volkers (inspreker): Als het goed is ben ik nu te verstaan. Geachte wethouder en leden van de gemeenteraad van Groningen, namens vijftien energiecoöperaties en duurzame buurtinitiatieven, verenigd in de regiotafel van de gemeente Groningen, spreek ik vandaag graag in aanvulling op onze brief. Het verheugt ons dat het participatiekader bestaat, maar we zijn van mening dat het nu tijd is voor een herziening. In de nota van antwoord wordt gesteld dat het participatieproces pas na de locatiekeuze begint. Hierdoor ligt de focus voornamelijk op het proces en financiële participatie, terwijl het essentiële aspect van draagvlak en creatie voor opwekprojecten in onze leefomgeving wordt gemist. Om een aardgasvrij Groningen in 2035 te realiseren, is het cruciaal dat inwoners actief betrokken zijn en begrijpen waar het om gaat, namelijk hun eigen energierekening en energieverbruik.

00:16:14

de heer Volkers (inspreker): Als ze handelingsperspectief krijgen, voelen ze zich serieus genomen. Onze initiatieven kennen hun achterban en kunnen een brug slaan tussen de wensen van bewoners en gemeentelijk beleid waarin bewoners zich herkennen. Daarom pleiten wij voor meer ruimte voor samenwerking tussen de gemeente en georganiseerde initiatieven of corporaties, zodat het participatiekader het beleid voor zonne- en windparken op land kan vormgeven. Concreet zou het participatiekader niet volgend moeten zijn aan het beleid voor zon en wind, maar hieraan vooraf moeten gaan. In de nota van antwoord wordt gesteld dat het participatiekader geen ruimte biedt voor eisen aan de participatiekwaliteit en verplichte samenwerking met corporaties. Dit leidt tot een dominante positie van de private of publieke initiatiefnemer in het participatieproces.

00:17:03

de heer Volkers (inspreker): Wij vinden dat er minimaal een serieuze verkenning met corporaties aan vooraf moet gaan. Wij roepen u dringend op om ons intensiever te betrekken, zowel bij de richting als bij de invulling van het participatieproces. Dat betekent meer ruimte voor energiecorporaties aan de voorkant van het proces.

Bijvoorbeeld bij de mogelijke opwekprojecten op daken van gemeentelijke gebouwen. Praktische bezwaren die momenteel het beleggen van deze daken met zonnepanelen belemmeren, kunnen met goede wil en samenwerking tussen gemeenten, corporaties en bewoners worden overwonnen. In de raadsvergadering van december 2023 staat de oprichting van het publieke energiebedrijf van de gemeente Groningen op de agenda. Hierin zien wij mogelijkheden om positieve stappen te zetten, zoals het leveren van lokale energie aan publieke voorzieningen en het genereren van inkomsten voor het Fonds Energietransitie.

00:17:55

de heer Volkers (inspreker): Wij delen de opvatting van wethouder Broeksma dat energie niet bedoeld is om rijk mee te worden. We benadrukken dat energievoorzieningen primair bedoeld zijn om betaalbare energie te leveren. Zo is een publiek energiebedrijf niet alleen een gemeentelijk bedrijf, maar een maatschappelijk bedrijf. Samenwerking tussen gemeenten en corporaties is essentieel om dit echt op systeemniveau te organiseren. Dat gaat verder dan het zetten van een eenvoudig participatievinkje. Tot slot nodigen wij u namens de regiotafel van harte uit om voor de raadsvergadering van december met ons in gesprek te gaan over de kansen die wij zien om in Groningen het verschil te maken. We streven naar inclusieve transitie met ruimte voor mensen en de natuur, naast het versterken van onze economische regio en het bereikbaar en betaalbaar maken van duurzame en lokaal opgewekte energie voor alle Groningers. Dank u wel.

00:18:53

Voorzitter: Dank u wel, meneer Volkers. Zijn er nog vragen vanuit de raad? D66?

00:19:00

mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, voorzitter. Heel erg bedankt voor de inspraakreactie. Ik was even benieuwd hoe u denkt dat het participatiekader invloed gehad hebben op de invulling van het lokaal eigendom. U geeft aan dat u meer wil samenwerken met de gemeente. Hoe ziet u dat bij de invulling van het sociaal eigendom? Hoe zou u dat willen invullen qua samenwerking?

00:19:24

de heer Volkers (inspreker): Het sociaal eigendom is iets wat hier in de gemeente Groningen geïntroduceerd is als een vorm van lokaal eigendom. Als je kijkt naar hoe lokaal eigendom in het klimaatakkoord is gedefinieerd, is het nadrukkelijk om participatie aan te gaan. Het is altijd de bedoeling geweest dat mensen op gebiedsniveau snappen wat hun energiegebruik is en zelf verantwoordelijk zijn voor hun productie daarin. We zijn in Nederland een beetje losgezongen daarvan, omdat we denken dat zon en wind er is om geld te verdienen. Het is echter primair bedoeld om energie op te wekken en die zo lokaal mogelijk te leveren aan elkaar.

00:20:01

de heer Volkers (inspreker): Het sociaal eigendom betekent dat we gaan zorgen dat we met zijn allen betaalbare energie leveren in Groningen. Niet door het eerst te verkopen om vervolgens te constateren dat als je het verkoopt aan de markt en het heel duur is, je het dan ook weer duur moet terugkopen van de markt. Als tussenstap hebben wij altijd gezegd dat we sociaal eigendom begrijpen, maar we willen graag naar de volgende stap, namelijk een maatschappelijk energiebedrijf waar alle bronnen van privaat, publiek of commercieel in deze gemeente bij elkaar komen. We

gaan kijken hoe we dat goed kunnen matchen met vraag en aanbod, zodat energie echt betaalbaar wordt en we dat ook kunnen voorspellen voor de lange termijn.

00:20:40

Voorzitter: U heeft nog een vervolgvraag?

00:20:41

mevrouw Poelstra (D66): We hebben een nieuwe vraag.

00:20:46

Voorzitter: GroenLinks mag eerst.

00:20:48

mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Hartelijk dank. Je had het over participatie voor of na de locatiekeuze. Zoals wij het zien, is dit document specifiek bedoeld voor het geval dat er bijvoorbeeld al een concreet zonnepark in beeld is en hoe het vanaf daar verder gaat. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat we geen participatie voor dat moment willen hebben. Dat is iets waar we ons als gemeenteraad ook eerder wel hard voor hebben gemaakt, namelijk voor voldoende participatie in de beleidsstukken op het gebied van energie en in de routekaart. Ik vroeg me af of u iets zou kunnen zeggen over hoe u dat op dit moment ziet en of u het gevoel heeft dat daar ook nog meer zou moeten verbeteren? En zo ja, wat dan?

00:21:39

de heer Volkens (inspreker): De zaken die u noemt zijn goede dingen, denk ik. Het beleid voor zon en wind is een tijd geleden al gemaakt. Ik denk dat we toen ook nog meer dachten dat we duurzame stroom moesten produceren, aan het net moesten leveren en daar geld voor verdienen. De markt en het net zouden er dan wel voor zorgen dat het op de goede plek terechtkomt, maar dat is inmiddels niet meer zo. We hebben netcongestie en energiearmoede, en dat betekent dat de grond- of dakposities al bepaald zijn en in handen zijn van publieke of private partijen. Als omgeving kan je daar niet meer over meedenken om te kijken of je gebruiker van die lokale energie zou willen zijn om te zorgen dat we met zijn allen betaalbare stroom hebben. Dat geldt ook voor de transportkosten voor het net die we zo betaalbaar mogelijk maken met zijn allen, dan zou ik dat een goed idee vinden.

00:22:28

de heer Volkens (inspreker): In deze drie minuten leek het ons vooral goed om te noemen dat het participatiekader nu aan de achterkant van zon- en windbeleid komt, terwijl je, zoals u al zei, aan de voorkant met elkaar in gesprek zou moeten gaan over hoe wij in de gemeente Groningen en daarbuiten met elkaar de energie inrichten voor onze leefgemeenschap met behoud van natuur en allerlei sociale waarden.

00:22:55

Voorzitter: Nog een laatste vraag, en dan wil ik jullie vragen om zowel de vraag als het antwoord enigszins kort te houden.

00:23:00

mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel. Ik was nog benieuwd naar de decentrale opwek, om het verbruik en de opwek meer aan elkaar te koppelen. Hoe ziet u dat concreet voor u?

00:23:11

de heer Volkers (inspreker): In de brief die we hebben ingestuurd, hebben we een local voor local concept, daar zijn tien grote corporaties en kleine corporaties in Nederland op dit moment mee bezig. Hoe kunnen we vraag en aanbod, de productie en het gebruik van energie, beter bij elkaar brengen? Dat betekent dat je zon en wind nodig hebt. Dat vinden mensen heel spannend, om te zeggen dat je ook windenergie nodig hebt. Daarnaast heb je opslag nodig, eveneens als conversie van elektriciteit naar warmte. Dat doe je echt op gebiedsniveau, en daar heb je draagvlak van bewoners voor nodig. Ik denk dat het de uitdaging is van ons allemaal, ook van de overheid, om bewoners te laten snappen dat voorzieningen niet gratis kunnen zijn en dat voorzieningen ook niet kunnen betekenen dat hun landschap ongewijzigd blijft. Als iedereen zich in gaat zetten voor draagvlakcreatie zoals wij dat noemen, kunnen we verder met de gebiedsopgave die we hebben in plaats van dat die gaat stagneren.

00:24:10

Voorzitter: Dank u wel. Als er geen verdere vragen meer zijn, wil ik graag door naar de tweede en laatste inspreker. De heer Van der Gaag spreekt namens de stichting Leefomgeving Thesinge. Meneer Van der Gaag, gaat uw gang.

00:24:27

de heer Van der Gaag (inspreker): Goedendag, dank u wel. Mijn naam is Kees van der Gaag, ik spreek namens stichting Leefomgeving Thesinge. Vanwege de beschikbare tijd beperk ik me even tot twee onderwerpen. Bijna dagelijks lezen we in de kranten dat het vertrouwen van burgers in de overheid daalt. Allerlei onderzoeken bevestigen dit beeld keer op keer. Te vaak ervaren inwoners dat er over hun hoofden wordt beslist over voor hen belangrijke zaken. Ze voelen zich hierdoor buitenspel gezet. Een goed participatieproces zorgt ervoor dat mensen invloed kunnen hebben...

00:24:58

Voorzitter: Excuus. Kunt u uw pasje er iets verder indrukken? De vorige inspreker staat er namelijk nog.

00:25:07

de heer Van der Gaag (inspreker): Was het tot nu toe te volgen? Een goed participatieproces zorgt ervoor dat mensen invloed kunnen uitoefenen in plaats van die te beperken. Juist dit laatste lijkt af te tekenen in het voorliggende participatiekader zonne- en windparken. Dat is echt jammer, want dat leidt tot wantrouwen en tot een verlies van draagvlak. Maar het kan anders. Het kan zeker anders, namelijk door aan het participatiekader twee punten toe te voegen. Geef inwoners allereerst medezeggenschap. Vraag ze wat zij bij een initiatief voor een zonne- of windpark belangrijk vinden. Het eerste wat ze dan zeggen is de locatie.

00:25:55

de heer Van der Gaag (inspreker): Inwoners willen niet dat een initiatiefnemer, bijvoorbeeld een lokale ondernemer, alleen bepaalt waar een zonne- of windpark komt. Inwoners, zoals mijn dorpsgenoten uit Thesinge, willen daarover meepraten. Het gaat immers ook over hun leefomgeving, ze willen medezeggenschap. Pas ten tweede de milieueffectrapportage ook toe op andere dan alleen de Natura 2000-gebieden. Bewoners willen zicht hebben op wat de komst van de zonne- of windpark

voor de kwaliteit van hun leefomgeving betekent. Een milieueffectrapportage voorziet dit en geeft inzicht in de effecten op land en natuur, maar ook op gezondheid en veiligheid. Deze inzichten zijn niet alleen van belang voor de overheid, maar zeker ook voor de bewoners. Zij kunnen zo goed geïnformeerd een mening vormen over initiatieven voor zonne- en windparken in hun leefomgeving.

00:26:44

de heer Van der Gaag (inspreker): Deze tweeslag kost tijd, dat klopt, maar dit is inherent aan het doorlopen van een zorgvuldig proces. Daar komt bij dat bewoners zeker 30 jaar na realisatie tegen een zonne- of windpark moeten aankijken. Een dusdanig besluit mag dus best tijd kosten. Die voorgenoemde tweeslag zorgt ervoor dat bewoners betrokkenheid van de overheid ervaren bij de kwaliteit van hun leefomgeving. Ze kunnen immers invloed hebben op de locatiekeuze en de overheid investeert in een milieueffectrapportage. Zo ervaart de burger dat zijn welzijn en mening er echt toe doet. Hier wordt wat ons betreft het juiste fundament voor de participatie gelegd.

00:27:25

de heer Van der Gaag (inspreker): Vervolgens kan het vertrouwen tussen bewoners en de lokale overheid verder groeien. De beschreven tweeslag legt een fundament voor meer draagvlak en daardoor zal het proces tot realisatie van een zonne- of windpark uiteindelijk harmonischer en sneller kunnen verlopen. Conclusie, ik heb u ons voorstel voor versterking van het participatieproces geschetst. Deze versterking kan een werkelijkheid worden als u als gemeente besluit om het participatiekader aan te passen op twee punten, het medezeggenschap voor bewoners over de locatiekeuze en het toepassen van een milieueffectrapportage voor andere dan alleen de Natura 2000-gebieden. Bedankt voor jullie aandacht.

00:28:08

de heer Van der Gaag (inspreker): Perfect binnen de tijd. Er zijn enkele vragen vanuit de raad. De ChristenUnie?

00:28:14

de heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dank u wel voor uw betoog, het was helder. Ik was even benieuwd, want u zegt dat mensen de locatie vooral belangrijk vinden en daar inspraak in willen hebben. Hoe ziet u dat voor zich als een ontwikkelaar of de gemeente een stuk grond heeft waar bijvoorbeeld een zonnepark op ontwikkeld kan worden. Het is dan lastig om dan even met de buurman te ruilen. Hoe ziet u dat voor zich?

00:28:43

de heer Van der Gaag (inspreker): Als ik het dicht bij huis mag houden en kijk naar de omgeving van Thesinge... Wij weten dat boeren interesse hebben om daar een klein zonnepark te realiseren. We weten ook dat die boeren daar een grondoppervlakte hebben van meer dan honderden hectare. U kan mij niet zeggen dat er op die honderden hectare grond niet meerdere plekken zijn waar iets gerealiseerd zou kunnen worden.

00:29:06

Voorzitter: Andere vragen? De SP.

00:29:09

de heer Brandenburg (SP): Onze vraag sluit hier denk ik mooi op aan. Dank u wel voor uw bijdrage. In de spelregels voor het meebeslissen die in dat document staan, is inpassing één van de dingen waarbij expliciet staat dat de omgeving over mee moet beslissen. Stel dat een boer of ondernemer een heel groot stuk grond heeft, maar wel verplicht wordt om de omgeving mee te laten beslissen over de inpassing. Is dat dan niet voldoende? Moet daar nog een stap aan vooraf komen wat u betreft?

00:29:41

de heer Van der Gaag (inspreker): Inderdaad, daar moet inderdaad een stap aan vooraf gaan. De inpassing veronderstelt dat je een keuze maakt voor de locatie, en dan ga je kijken hoe je dat kan inpassen. Dat is de definitie zoals het in het beleidskader zonne- en windparken staat, en dat is iets anders dan wanneer je medezeggenschap hebt over de locatie. Dat is wel iets anders, inderdaad.

00:30:08

Voorzitter: GroenLinks?

00:30:08

mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Dank u wel. Ten eerste over het vertrouwen tussen overheid en burgers. Ik herinner me nog dat wij twee jaar geleden ongeveer door jullie uitgenodigd zijn in Thesinge. Ik zou willen zeggen dat het in ieder geval belangrijk is om elkaar op te blijven zoeken en naar elkaar toe te fietsen. Mijn vraag is wat meer technisch en gaat over de milieueffectrapportage. De milieueffectrapportages die wij als raadsleden af en toe wel eens voor onze kiezen krijgen zijn enorm lange en ingewikkelde stukken waar ook best veel geld en tijd in gaat zitten. Normaal gesproken, en dat is ook hoe het in de Europese wetgeving staat, wordt het gebruikt voor grotere projecten. Nu is het zo dat we in Groningen wat betreft de zonneparken twee grote projecten in het beleidskader hebben staan, namelijk Meerstad-Noord en Westpoort Noord. Verder gaat het alleen maar om relatief kleine projecten van minder dan tien hectare, maar het kan zelfs kleiner dan dat zijn. Mijn vraag is of u per se een volledige milieueffectrapportage wil hebben? Of vindt u het belangrijk dat de effecten van het kleinere project in beeld gebracht worden en hoeft dat niet per se met het een milieueffectrapportage als technisch instrument?

00:31:33

de heer Van der Gaag (inspreker): Voordat ik daar een antwoord op geef, wil ik even benadrukken dat wij zeker geen tegenstander zijn. Als er een beeld zou ontstaan dat wij tegenstander zijn van zonneparken is dat dus absoluut niet het geval. Wij weten als geen ander dat we met elkaar een energie-transitie moeten maken. We vinden het echter wel belangrijk dat er draagvlak voor is, dat een dorpsgemeenschap niet verscheurd wordt en dat een dorp daar goed in meegenomen wordt. Dat is de achtergrond van onze reactie.

00:32:00

de heer Van der Gaag (inspreker): Dan nog even terugkomend op uw vraag. Waar het ons om gaat, is dat de effecten op die leefgemeenschappen inzichtelijk gemaakt worden. Wij denken dat het helpt als mensen dat inzicht hebben, zodat ze kunnen beslissen of ze ergens achterstaan of niet. We denken dat het nuttige informatie kan

zijn, het is informatie die ook vereist is. Dat hoeft niet per se een MER te zijn en kan ook een ander instrument zijn, als de effecten maar wel boven tafel komen.

00:32:34

Voorzitter: Waren er nog meer vragen? Nogmaals de vraag om de vraag en het antwoord enigszins kort te houden. D66?

00:32:41

mevrouw Poelstra (D66): Ik was even benieuwd of u denkt dat meer draagvlak betekent dat de energietransitie kan versnellen?

00:32:51

de heer Van der Gaag (inspreker): Daar ben ik van overtuigd. Laat ik zeggen dat de enige goede weg om draagvlak te krijgen... Als ik naar ons dorp kijk, denk ik dat er veel goodwill is. Als je mensen niet meeneemt in de locatiekeuze, dan sta je 1-0 achter en dat vind ik doodzonde.

00:33:11

Voorzitter: Is er nog een vraag in de zaal? Dank u wel. Ik wil nu graag door naar het debat. We hebben in totaal 75 minuten, maar daar zijn er al achttien van verstreken. U krijgt drie minuten spreektijd, exclusief interrupties. Het college krijgt tien minuten de tijd. Ik wil vragen om in uw woordvoering ook in te gaan op het agendaverzoek van de Partij voor het Noorden, de Stadspartij 100% voor Groningen, de Partij voor de Dieren en GroenLinks. Zoals bekend werken we in twee termijnen waarbij de tweede termijn bedoeld is voor de woordvoering en het debat. Daaraan voorafgaande kunnen in de eerste termijn politieke vragen gesteld worden waarop het antwoord behulpzaam kan zijn voor het vervolg. In de eerste termijn kan niet worden geïnterrupteerd. Welke fracties hebben er politieke vragen voor de eerste termijn? Oké, we gaan linksom. Partij van de Arbeid?

00:34:20

de heer Van Veen (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Mooi dat we linksom beginnen, daar word ik altijd blij van. We vinden het goed dat de verantwoordelijkheid voor de participatie bij de initiatiefnemer zit en dat de gemeente Groningen alleen eisen aan het plan stelt en toetst of het ook echt uitgevoerd wordt. Bij mij is het nu onduidelijk hoe de wethouder of dit college ermee omgaat als een initiatiefnemer het plan uiteindelijk niet goed of niet goed genoeg uitvoert. Wat zullen de consequenties dan zijn? Kan de wethouder dat toelichten?

00:34:49

Voorzitter: Het CDA?

00:34:50

mevrouw Armut (CDA): We hebben de sprekers net gehoord over participatie en de locatie. Ik ben benieuwd of het college van mening is dat inwoners op dit moment genoeg zeggenschap hebben over de participatie als er over de locatiekeuze niets te zeggen valt.

00:35:09

Voorzitter: De VVD?

00:35:10

de heer Heiner (VVD): Bedankt, voorzitter. Ik wil me graag aansluiten bij de vraag

van het CDA en die vraag nog verder aanvullen. Is de wethouder bereid om te zoeken naar een mogelijkheid om draagvlak van de omgeving wel te waarborgen, wat nu juridisch in ieder geval niet gewaarborgd is? Kan de wethouder reageren op het betoog van meneer Van der Gaag over de milieueffectrapportage, ook op het antwoord wat op mevrouw Nieuwenhout gegeven werd? Wat de VVD betreft, begint verandering bij jezelf. Voor een juiste energiemix is wind, zon en kernenergie belangrijk. Is de wethouder bereid om het draagvlak voor een kleine kerncentrale mee te nemen in het participatiekader?

00:35:59

Voorzitter: D66?

00:36:00

mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, voorzitter. Onze zorgen omtrent dit participatiekader liggen voornamelijk bij het sociaal eigendom. Mij is nog niet helemaal duidelijk op welke manier de inwoners mee worden genomen als de gemeente initiatiefnemer is en wanneer zij de mogelijkheid krijgen om te participeren op allerlei verschillende niveaus van de participatieladder. We hebben in het nieuws kunnen lezen over de oprichting van het energiebedrijf en daar werd een uitspraak gedaan over sigaren in de bestuurskamer. Hoe reflecteert de wethouder daarop? Is het college ten slotte bereid om mee te denken over de energiegemeenschappen die bedacht zijn en voorgesteld worden?

00:36:50

Voorzitter: De PVV?

00:36:51

de heer Ram (PVV): Voorzitter, ik heb twee vragen aan de wethouder. Allereerst over het lokaal eigendom en de financiële risico's. Als je een eigenaar bent van een zonnepark, lopen de eigenaren dan ook risico na 30 jaar als de zonnepanelen bijvoorbeeld moeten worden opgeruimd? Zijn de financiële kosten dan ook voor hen? Een ander punt is de participatie. Vanuit de voorlichting rondom de Omgevingswet hebben we begrepen dat er niet kwalitatief getoetst mag worden op participatie. Nu ligt er toch een participatienota rond zon en wind. Als er alleen maar particuliere initiatiefnemers zijn, mag de gemeente dan überhaupt wel toetsen op dit kader?

00:37:47

Voorzitter: Dank u wel. Partij voor de Dieren?

00:37:49

de heer Hekkema (PvdD): Dank, voorzitter. Ik heb ook nog een vraag over participatie, maar ik heb hem net iets anders ingestoken. Wat mijn fractie betreft is het heel belangrijk dat we ook regionaal georganiseerde natuur- en milieuorganisaties betrekken, bijvoorbeeld bij lokale initiatieven. De vraag aan het college is wat de afstand die er nu staat, vanaf 1.500 meter tot een initiatief betekent voor een dergelijke partij. De natuur kan zichzelf natuurlijk niet vertegenwoordigen. Het komt wel vaak in verzet, maar zichzelf vertegenwoordigen lukt nog niet zo goed, dus dat zouden wij voor de natuur moeten doen. De vraag aan het college is hoe we dat goed borgen.

00:38:24

Voorzitter: Waren dit alle politieke vragen? Ik geef het woord nu aan de wethouder voor een korte beantwoording.

00:38:39

wethouder Broeksma: Dank u wel, voorzitter. De Partij van de Arbeid vraagt naar wat er gebeurt als het plan niet goed wordt uitgevoerd. Er wordt een vergunning verleend, dus daar horen vergunningsvoorwaarden bij. Als die niet goed worden uitgevoerd, wordt erop gehandhaafd zoals bij andere bouwprojecten. Het CDA en de VVD vragen naar de locatiekeuze, meer partijen vragen daarnaar. In 2021 hebben we het zonneparkenbeleid vastgesteld en daarin hebben wij aangegeven waar zonneparken wel en niet mogen komen en waar het een 'nee, tenzij' is, waarop verschillende treden van wenselijkheid naar gelang van de Zonneladder staan. U weet het misschien nog wel, dat is een zeer uitgebreid participatieproces geweest. Het heeft een jaar langer geduurd dan we oorspronkelijk gepland hadden. U weet het misschien nog wel, ik ging op de fiets naar Haren en ten Boer om met iedereen in gesprek te gaan op de locaties.

00:39:38

wethouder Broeksma: De locaties waar het niet mag en de locaties waar het eventueel zou mogen, onder voorwaarde, bijvoorbeeld onder juiste inpassing, respect voor natuur en goede ruimtelijke inpassing, zijn al vastgesteld. Dat zijn locaties waar het kan. Het kan zijn dat er projecten zijn waarbij de initiatiefnemer kan kiezen uit twee of drie locaties. Dat is uiterst zeldzaam. Als er een energiecorporatie van een willekeurig gebied is, van een dorp of waar dan ook in de gemeente, die een kavel of een weiland op het oog heeft. Het kan daar, en dan gaan we verder het proces in. Is dit een geschikte kavel en hoe werkt dat allemaal? Kan het goed ingepast worden? Op het moment dat er twee kavels zouden zijn... De heer Van der Gaag noemde honderden hectare die een boer zou kunnen hebben. Niet op elk van die hectare zou een zonnepark mogen komen, dat is in 2021 al verboden. Slechts op een beperkt aantal plekken is een zonnepark mogelijk. Daar kan het participatieproces aan de voorkant over geregeld worden.

00:40:47

wethouder Broeksma: Het is niet zo dat we het kunnen afdwingen. Als er twee locaties zijn die beide geschikt zouden zijn, en de ene is beter dan die andere, heb je geen weigeringsgrond om te zeggen dat er een betere locatie is. Er is geen weigeringsgrond. Als beide locaties, ook de slechtere, aan de eisen voldoet die u in 2021 heeft vastgesteld, zoals een goede inpassing, respect voor natuur, respect voor de dieren en de ecologische inpassing, dan is het niet te weigeren op grond van dat een kavel ernaast beter zou zijn.

00:41:26

wethouder Broeksma: De VVD vraagt om draagvlakken te waarborgen. De raad heeft gevraagd naar een draagvlak in het onderzoek en de discussie in 2021 rondom het zonneparkenbeleid. Wat het draagvlak wordt, is uiteindelijk aan de raad. Of het draagvlak wat er is voldoende of onvoldoende is, dat er een meerderheid of minderheid moet zijn, of het een omgeving is, of dat het een groter gebied moet zijn ligt allemaal aan de raad. U bent daar als raad zelf bij. U vraagt naar de MER. Zoals mevrouw Nieuwenhout in haar vraagstelling al aangaf is de MER een heel zwaar

middel. Voor een klein park is dat disproportioneel. Wat we eisen in ons zonneparkenbeleid is een goede inpassing met allerlei aspecten die erbij horen. Lees dat stuk nog eens na. De MER is wettelijk alleen verplicht voor de Natura 2000-gebieden, niet voor de kleine parken.

00:42:25

wethouder Broeksma: Vergeet niet dat wij zonneparken willen. De heer Van der Gaag gaf het ook aan. In ons zonneparkenbeleid op basis van de route 2035 die we nu aan het herijken zijn met participatie, denken wij ongeveer 50 megawattpiek aan zonneparkvermogen te kunnen opstellen door kleine initiatieven. Dat zijn initiatieven kleiner dan tien hectare vanuit gemeenschappen en energiecorporaties. Dat zullen we als gemeente niet voor onze rekening nemen, we verwachten dat burgers dat al dan niet verenigd zelf gaan doen. Een MER is daarvoor te veel. De inspreker gaf het al aan, op het moment dat we eisen een waarborgen hebben afgesproken in ons zonneparkenbeleid zullen we daarop toetsen,

00:43:17

wethouder Broeksma: De VVD vraagt naar kerncentrales. Ik ben niet bereid om daar voorstellen over te doen. D66 vraagt naar de participatie als gemeente. Wij houden onszelf aan ons eigen kader, dus het kader wat wij uw raad verzoeken vast te stellen geldt ook voor ons als wij als gemeente initiatiefnemer zouden zijn. U vraagt naar een citaat van mij naar aanleiding van het gemeentelijk energiebedrijf. Ik heb daar een karikatuur geschetst, een hyperbolische karikatuur. De bedoeling is helemaal helder. Het is natuurlijk een karikatuur. Sigaren mag je helemaal niet meer roken in de aandeelhoudersvergaderingen, dat mag allemaal niet. Het gaat ook over onze gemeente, want het gaat om buitenlandse bedrijven die de zonnepanelen bij ons achterlaten, de energie verkopen aan het dichtstbijzijnde net en de winst bijvoorbeeld afromen naar China. Het gaat dus over het roken van sigaren in China.

00:44:21

wethouder Broeksma: Het is de realiteit in onze gemeente. We hebben een zonnepark waar de winst uit onze gemeente verdwijnt en de energie verkocht wordt, dat heet Power-to-X. Het wordt aangeboden op de markt. Met het gemeentelijk energiebedrijf willen we dat niet meer. Wij willen juist dat die duurzame energie opgewekt wordt. De financiën die dat ons oplevert, hoe mooi wil dit hebben, moeten ten goede komen aan de 240.000 inwoners van onze gemeente. In eerste instantie vooral aan degenen die het meest klem komen te zitten door de stijgende energieprijzen en niet de middelen hebben om hun eigen huis te isoleren of verduurzamen. Dat bedoelde ik met die karikatuur.

00:45:05

wethouder Broeksma: Wat we in ieder geval niet willen... Ik weet niet waar het mee te maken heeft, maar ik word ervan beschuldigd dat dit mijn beeld van ondernemers zou zijn. Het gaat mij juist om ondernemers die zonneparken achterlaten op de eerste beste plek die wij goed vinden. Wij kopen een weiland van een boer die daar goed geld voor wil hebben, ze leggen er zonnepanelen neer en laat het geld maar komen. We hebben trouwens niet één maar meerdere zonneparken in onze gemeente waar het zo gaat, waar de winst domweg uit de gemeente vloeit in de zakken van andere mensen. Ik ben egoïstisch genoeg om te zeggen dat het geld hier bij ons in de gemeente moet blijven.

00:45:44

wethouder Broeksma: U vraagt naar energiegemeenschappen, en daar gaat het participatiekader niet over. Het gaat niet over energiegemeenschappen, maar in ons zonneparkenbeleid en dit participatiebeleid staat niets in de weg om die energiegemeenschappen op te richten. Dat kunnen burgers zijn die het hebben over een lokaal zonnepark zoals in Glimmen en Mikkellhorst. Op het moment dat wij de energie als corporatieleden bij onszelf kunnen inkopen waarbij de zonnepanelen niet op het dak staan maar in een weiland in de buurt, dan kan dat gewoon. Niets houdt het tegen om dat zo te organiseren. De PVV vraagt naar lokaal eigenaarschap en risico's. Aan eigenaarschap zitten risico's verbonden. Zonneparken zijn wel proven technology, dus heel ingewikkeld is het ook niet meer. Maar inderdaad, het opruimen na afloop is iets wat de eigenaren voor elkaar moeten krijgen. Het is een zekerheid, maar na afloop moet je het kunnen opruimen, dat eisen we ook. Het ligt bij de eigenaren.

00:46:58

wethouder Broeksma: Dan het toetsen op participatie. De Omgevingswet, u weet het, er moet participatie geweest zijn. De kwaliteit van die participatie is geen formele grond, dus die participatie moet er geweest zijn. Op de één of andere manier is dat zo terechtkomen in de wet. Er moet participatie geweest zijn, de kwaliteit van die participatie niet. Partij voor de Dieren vraagt naar het dierenwelzijn. Ik reken dat als onderdeel van de gehele inpassing en wat het betekent voor de ecologie, biodiversiteit en natuurwelzijn inclusief de fauna in het bepaalde gebied. Dat zit ook in het zonneparkenbeleid wat u in 2021 heeft vastgesteld. Tot zover, voorzitter.

00:47:41

Voorzitter: Heeft de PVV nog een vervolgvraag of is er iets niet beantwoord?

00:47:45

de heer Ram (PVV): Ik heb een vervolgvraag.

00:47:48

Voorzitter: Een hele korte vraag dan.

00:47:49

de heer Ram (PVV): Het gaat even om die kwalitatieve toetsing die niet mag. Als een initiatiefnemer zich niet aan het participatiekader houdt, heeft u dan enige grond om een vergunning niet te verlenen?

00:48:06

wethouder Broeksma: Als ik mag, voorzitter? Als u vraagt naar de juridische achtergrond van dit participatiekader... Laten we zeggen dat we grenzen opzoeken, dat we hier met dit participatiekader aangeven hoe wij willen dat het gaat. We willen dat er een omgevingsfonds is, we willen dat de omgeving mag meepraten over de inpassing en daar ook een beslissende stem in mag hebben. Of dat in alle gevallen bij een hoogste rechterlijke instantie stand gaat houden, durf ik niet te zeggen. De praktijk is wel dat het in Nederland op veel plekken gaat zoals we willen en wij verder gaan dan veel andere gemeenten. Wij willen de participatie op een goede manier vormgeven. Al is de initiatiefnemer de gemeente, een lokale energiecorporatie van inwoners of een dorp, of een commerciële initiatiefnemer, zo willen wij het. Dit is zoals het in Groningen gaat. Door daar geen misverstand over te laten bestaan weet

de initiatiefnemer waar hij aan toe is. We denken dat we daarmee een heel eind komen, en het blijkt elders in het land ook zo te gaan.

00:49:26

Voorzitter: Dank u wel. We gaan nu over naar de tweede termijn waarin u uw visie kunt geven op de brieven en de bespreekpunten uit het agendaverzoek. Daarover kan u met elkaar in debat. Welke fractie mag ik als eerst het woord geven? D66?

00:49:42

mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, en ook dank aan de wethouder voor de uitleg. Wij zijn het met u eens dat het geld niet naar het buitenland zou moeten wegvloeien. Wat ik wel belangrijk vind, is dat het beeld over ondernemers daarmee rechtgezet is. Dank u wel daarvoor. Wij hechten er ook waarde aan om te zeggen dat het ook voor energiecorporaties geldt.

00:50:05

Voorzitter: U heeft een interruptie van de SP.

00:50:06

de heer Brandenburg (SP): Voorzitter, stel dat het lokale ondernemers zijn die graag investeren in een energievoorziening om daar vervolgens winst mee te maken. Is het dan wel oké volgens D66?

00:50:20

mevrouw Poelstra (D66): Sigaren roken in een bestuurskamer is dan nog steeds niet oké.

00:50:22

de heer Brandenburg (SP): Dat was mijn vraag niet, voorzitter. Mogen die mensen wel winst maken op zonneparken?

00:50:27

mevrouw Poelstra (D66): Ja, dat mag wel, maar ik vind het nog steeds wel een goed idee dat de gemeente de regie pakt en dat er goed gekeken wordt naar hoe die winsten dan worden verdeeld. Ik heb het ook met name over energiecoöperaties en omwonenden, zodat diegenen er een aandeel in hebben. Het hoeft echt niet zo te zijn dat daar enorme winsten naartoe gaan, want we hebben in de gesprekken die we hebben gehad met energiecorporaties gehoord dat dit ze echt geen miljonairs maakt. Het zijn mensen die heel graag mee willen helpen en ik vind een samenwerking ging daarin heel erg belangrijk.

00:51:01

mevrouw Poelstra (D66): We zijn heel erg blij dat we dit participatiekader vandaag bespreken naar aanleiding van ons agenderingsverzoek. De reden voor het agenderen is dat wij zorgen hebben over de invulling van het lokaal eigendom. We vragen ons af of dit wel echt leidt tot de daadwerkelijke participatie, omdat het momenteel heel erg zit op de invulling door middel van sociaal eigendom. Zoals we eerder hebben gehoord, is dat een Groningse uitvinding. Dat is niet zoals het in het klimaatakkoord bedoeld is. Het gaat over meedoen en zeggenschap voor de lokale omgeving en de juiste verdeling van de lusten en lasten. Wat ons betreft is lokaal eigendom wel sociaal eigendom, maar niet andersom. Honderd procent sociaal eigendom, dan voldoen we niet aan de juiste vereisten van lokaal eigendom.

00:51:45

Voorzitter: U heeft twee interrupties, één van Partij voor de Dieren.

00:51:49

de heer Hekkema (PvdD): Dank, voorzitter. Ik vraag me of D66 het ook met de Partij voor de Dieren eens is dat sociaal eigendom ook betekent dat de opbrengsten van die zonneparken terug kan vloeien naar mensen in de stad die het misschien harder nodig hebben. Mensen die niet altijd zelf zelfstandig kunnen verduurzamen of de vruchten kunnen plukken van verduurzamingsmaatregelen zoals zonnepanelen. Bent u dat met ons eens?

00:52:14

mevrouw Poelstra (D66): Ja, we vinden het echt wel een goed idee dat er gelden naar het vet gaan, maar we moeten de mensen die er het meeste last van hebben als eerste meenemen. We vinden het heel erg belangrijk dat diegenen een goede plek krijgen.

00:52:24

Voorzitter: Dat roept meerdere vragen op. De ChristenUnie als eerste?

00:52:29

de heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dank u wel. Die vraag had ik net nog niet bedacht, maar mijn vorige vraag ging over het lokale eigendom en het sociale eigendom. U refereert aan het klimaatakkoord, maar volgens mij is het klimaatakkoord best vraag over wat lokaal eigendom is. Ik ben wel benieuwd wat u mist in onze definities die nu in het concept zitten ten opzichte van landelijke afspraken?

00:52:54

mevrouw Poelstra (D66): We missen daadwerkelijk zeggenschap direct aan het begin. Als de gemeente direct 100 procent eigendom verwerft zijn er geen mogelijkheden meer voor de omwonenden.

00:53:08

Voorzitter: Partij van de Arbeid.

00:53:10

de heer Van Veen (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Mijn partij is het echt wel met D66 eens dat het belangrijk is dat omwonenden kunnen profiteren. Daarvoor hebben we ook een omgevingsfonds en is er ook sprake van planschade, dus op moment dat een huis gewoon minder waard wordt, moeten ze daar een vergoeding voor krijgen. Bent u het met de Partij van de Arbeid eens dat het oneerlijk is om vermogende omwonenden een extra kans te geven om te participeren en mensen met minder geld op de bank die geen 5.000 of 10.000 euro kunnen investeren niet die kans geven? Want dat is wel een beetje hoe u het schetst.

00:53:45

mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, voorzitter. Het gaat er niet om dat mensen al vermogend zijn, maar dat ze de mogelijkheid krijgen om mee te doen en dat daar eerst naar gekeken wordt.

00:53:58

Voorzitter: ChristenUnie.

00:53:58

de heer Dwarshuis (ChristenUnie): U kunt niet om wat meneer Van Veen zegt heen, namelijk dat je pas mee kan doen als je het geld hebt om mee te doen aan die participatie?

00:54:05

mevrouw Poelstra (D66): Er zijn ook andere mogelijkheden om aandelen uit te geven zonder eerst te investeren, bijvoorbeeld. De gemeente kan er ook op die manier naar kijken. Binnen een energiecoöperatie kan dat geld ook middels een crowdfunding worden opgehaald.

00:54:23

Voorzitter: GroenLinks?

00:54:23

mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Zelfs voor mensen die het geld misschien niet direct op de bankrekening hebben staan, kan je aandelen uitgeven. Het lijkt alsnog een soort bevoordeling van de mensen die in de buurt van een zonnepark wonen. Voor de overlast zijn er al andere vormen van compensatie en mitigatie, maar er zijn mensen die bijvoorbeeld midden in een stadswijk of dorp wonen. Op die manier krijgen zij nooit de kans om te participeren, omdat er nu eenmaal geen zonneparken midden Selwerd geplaatst worden. Hoe rijmt D66 dat met het principe van eerlijkheid voor alle inwoners?

00:55:06

mevrouw Poelstra (D66): Dank voor de vraag. Ik denk wel dat er mogelijkheden zijn, ook in de stad, om bijvoorbeeld met een zonnedak te participeren. Het gaat er niet om dat mensen alleen financieel participeren, maar ook zeggenschap verwerven. Daarin refereer ik graag aan het feit dat ik denk dat als we meer draagvlak krijgen, dat het de energietransitie kan versnellen en dat mensen de mogelijkheid krijgen om mee te denken en mee te beslissen.

00:55:30

Voorzitter: U bent aan het einde van uw tijd, wilt u uw woordvoering gaan afronden?

00:55:37

mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, voorzitter. We staan volledig achter de stappen die we maken om energieneutraal te worden. We zijn ook echt erg blij dat dit participatiekader er is, want we moeten die stappen maken om mensen mee te laten denken. We hadden gehoopt dat er nog iets meer duidelijkheid geboden zou worden, maar de nieuwe versie die er ligt is al iets beter. Wij willen wel graag aandacht vestigen op het feit dat wij mensen echt zeggenschap willen geven, op welke manier dan ook. We willen in ieder geval eerst de mensen die er het meeste last van hebben het meeste laten meedenken.

00:56:12

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik nu het woord geven? GroenLinks?

00:56:16

mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Hartelijk dank. We zijn nog aan het relatieve begin van het debat, dus ik wil eerst even kort schetsen waar de participatie goed voor is. Dat zijn twee dingen. Aan de ene kant de inspraak, omdat mensen die ergens in de buurt wonen vaak heel goed weten... De camera dwaalt af, ik ben ook

geen voorzitter nu. De inspraak die is nodig omdat mensen die ergens in de buurt wonen vaak heel goed weten wat er in een gebied speelt en waar zij precies wel en niet overlast van hebben. Ik hoop ook dat die inspraak helpt om een betere inpassing en daardoor een betere leefomgeving te krijgen.

00:57:03

Voorzitter: U heeft een interruptie van de VVD.

00:57:06

de heer Heiner (VVD): Dank, voorzitter. Ik vind dat ook heel belangrijk, maar als ik dan net het verhaal van de wethouder hoor over de vragen die overigens van dezelfde partij als uw partij, komen... De wethouder zegt dat men wel mag meebeslissen over de kleur van de panelen, maar niet waar de panelen komen te liggen. Dat is toch geen echte participatie? Waarom kiest GroenLinks er niet voor om ook mee te laten participeren over de locatiekeuze?

00:57:33

mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Zoals ik ook al eerder in de vraag aan de inspreker zei, hebben we het nu over het kader dat er is voor de wind- en zonneparken die al een concrete locatie hebben. Dat wil niet zeggen dat mijn partij niet wil dat daarvoor ook participatie plaatsvindt, maar daar is een ander instrument voor. Niet deze spelregels, maar bijvoorbeeld de routekaart en het beleidskader. Daar hebben we inderdaad allerlei fietstochten voor gehouden destijds. Ik denk dat het een continue bezigheid moet zijn om goed met de inwoners en corporaties in gesprek te zijn over wat goede plekken zouden kunnen zijn voor de zonnepanelen. Het is niet dat ik hiermee uitsluit dat er daarvoor participatie plaatsvindt.

00:58:25

Voorzitter: De VVD?

00:58:26

de heer Heiner (VVD): Voorzitter, over het cruciale onderdeel van de participatie, namelijk de locatie, komt een heel vaag verhaal over dat het ergens in een stuk staat en dat er fietstochten zijn gedaan. Daar zou het toch juist over moeten gaan? Waarom maken we dat geen onderdeel van dit participatiekader? Daar kunnen we als raad gewoon voor kiezen.

00:58:44

mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Wat onze partij betreft, hebben we ons daar als raad ook al meerdere momenten duidelijk over uitgesproken. Dit stuk wat we vandaag bespreken gaat dus over concrete zonne- en windparken die al een locatie hebben. Ik ga door met mijn woordvoering. We hadden het dus over inspraak om een betere kwaliteit van de leefomgeving en hopelijk meer inpassing in de natuur te krijgen. Dat is de groene kant.

00:59:10

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van de PVV.

00:59:14

de heer Ram (PVV): Ik heb wel een beetje gepuzzeld over de reactie van GroenLinks op de vraag van de VVD, want ik hoor de wethouder net duidelijk zeggen dat we de locaties waar wind- en zonneparken kunnen komen al hebben vastgesteld binnen de

gemeente. Daar is toch helemaal geen enkele keuze meer mogelijk qua participatie of inspraak van bewoners? Dat is toch al uitgesloten?

00:59:44

de heer Ram (PVV): Ik denk dat u het even door elkaar haalt. We hebben twee soorten zonneparken, de hele grote zonneparken en de kleinere zonneparken. Hele grote zonneparken kunnen sowieso niet zomaar overal komen, dus daar hebben we twee locaties voor die inderdaad al heel erg lang in onze omgevingsvisie vaststaan. Dat zijn Meerstad-Noord en Westpoort Noord. Verder staat het volgens mij nog open waar de kleinere zonneparken terechtkomen, dus daar ligt zeker nog een kans om daar verder over te praten. Initiatiefnemers die van plan zijn om een klein zonnepark neer te leggen, zou ik van harte willen uitnodigen om in gesprek te gaan met de omgeving en dus samen te komen tot een mooie locatie voor een park. We hebben er nu vijf in ons beleidskader staan. Wat GroenLinks betreft, zouden er nog wel vijf meer mogen zijn. Dat is een kwestie van jaren, dus laten we niet te veel op de zaken vooruitlopen.

01:00:37

de heer Ram (PVV): Ik ga graag even door met mijn woordvoering. Volgens mij heb ik niet zo heel veel tijd meer en ik heb nog wel een paar punten. De andere kant van participatie is lokaal eigendom en de herverdeling van de lusten en de lasten die daarbij komen kijken. Wij willen graag dat de lusten in de gemeente blijven en die of bij de kleine zonneparken bij de omwonenden of verdere participerende mensen terechtkomen of via de gemeente bij de mensen die dat het meest nodig hebben. Dat is de rode kant van dit verhaal. Het is wel belangrijk om te sturen op de afdwingbaarheid van ons beleid, want zoals al is aangegeven, is dat niet overal 100 procent afdwingbaar. Daarom is het belangrijk dat de gemeente als grondeigenaar een duidelijke rol pakt en juist als grondeigenaar meer kan doen dan een willekeurige weiland-eigenaar kan.

01:01:29

Voorzitter: Wilt u uw laatste punt maken, mocht u dat nog niet gedaan hebben?

01:01:32

mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Het laatste punt is dat ik hoop dat het participatiekader niet voor eeuwig vaststaat maar op reguliere momenten wordt herzien, omdat er heel veel gebeurt in participatieland. Tot slot wil ik me graag ook aansluiten bij de woorden van de sprekers dat de toekomst coöperatief is en dat we dus goed moeten kijken naar lokale vraag en aanbod-combinatie. We willen heel graag dat de inwoners zoveel mogelijk en zo vroeg mogelijk betrokken worden bij de locatiekeuze waar mogelijk.

01:02:01

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik nu het woord geven? Partij voor de Dieren?

01:02:05

de heer Hekkema (PvdD): Dank, voorzitter. Ik sluit me in grote lijnen aan bij de woorden van mevrouw Nieuwenhout van GroenLinks. Ik zou daar nog wel één ding aan willen toevoegen als reactie op wat de wethouder net als antwoord op mijn vragen gaf. Ik wilde mijn vraag iets anders insteken. Ik bedoelde te zeggen dat in dit participatiekader natuur- en milieuorganisaties nu onder de noemer van

belangstellenden kunnen worden geschaard. Ik denk dat het heel belangrijk is vanuit het natuurbelang wat in ons beleid natuurlijk ook verankerd is. Ik heb er alle vertrouwen in dat het college dat goed uitvoert.

01:02:41

de heer Hekkema (PvdD): Ik denk dat wel heel belangrijk is om steeds per locatie natuur- en milieuorganisaties misschien zelfs als betrokkene te raadplegen of mee te laten denken in de inpassing van kleine locaties waar zon wordt opgewekt. Op die manier zorgen we er ook voor dat het natuurbelang, wat zichzelf niet kan vertegenwoordigen, wel wordt vertegenwoordigd door organisaties die dat doen. Daar zou ik graag een toezegging op willen hebben van de wethouder. Dat was in grote lijnen waar ik nog een vraag over wilde stellen.

01:03:14

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik nu het woord geven? De Stadspartij.

01:03:22

de heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u, voorzitter. Laat ik beginnen met aan te haken op mijn buurman en zijn vraag om de milieuorganisaties eventueel ook als betrokkene te klasseren. De hele afstand voor betrokkenen, de 1.500 meter, is wel erg klein. Corporaties zitten vaak niet binnen die anderhalve kilometer van een beoogd zonnepark, maar dat zijn juist de organisaties die de omwonenden vertegenwoordigen. Ik zou graag een constructie willen zien dat ook die verenigingen bij het verhaal betrokken kunnen worden, net als de milieuorganisaties. Dan het hele participatieverhaal. Het handleidingsdraaiboek participatie is vrij volledig. Het geeft drie spelregels, maar er zitten een hele hoop open einden in het geheel, en sommigen kan je voorkomen. Een Omgevingswet vergunning kan blijkbaar alleen maar geweigerd worden op basis van ruimtelijke eisen, dus nooit bij onvoldoende participatie. Goed, dat is dan zo. Het gezag kan dan weigeren om de vergunningsaanvraag in behandeling te nemen. Het kan, maar het hoeft dus niet.

01:04:30

de heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): De insprekers hebben het er allebei ook over gehad, de participatie is pas van toepassing nadat de locatie gekozen is door de initiatiefnemer, zonder dat de omwonenden betrokken zijn. Voorzitter, de Stadspartij vindt juist dat omwonenden vooraf betrekken bij de locatiekeuze meer invloed heeft op de nabije omgeving, en dat hebben ze nodig. Ik zag nog een paar wazige dingen. Het participatieplan wordt bij voorkeur samen met de omwonenden vastgesteld, maar het is dus niet verplicht. Hetzelfde geldt over de evaluatie per fase in het plan. Het is bij voorkeur, maar het is niet verplicht.

01:05:08

Voorzitter: U heeft een interruptie van de ChristenUnie.

01:05:12

de heer Dwarshuis (ChristenUnie): Voorzitter, de heer Staijen beginnen allerlei kritiek te spuien, en dat is zijn goed recht. Ik ben echter wel benieuwd hoe de Stadspartij dat bijvoorbeeld voor zich ziet. U zegt dat de locaties al zijn bepaald. Ik vroeg net ook aan de inspreker hoe u dat dan anders wil gaan doen? Hoe gaan we nu eerst de locaties afspreken met verschillende grondeigenaren, met grondeigenaren die

misschien helemaal geen zonnepark op hun eigen land willen? Hoe ziet u dat voor zich?

01:05:47

de heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): Er zijn voor de plaatsen waar kleine zonneparken kunnen komen bepaalde zoekgebieden aangewezen. In die zoekgebieden zit je dus al. In dat soort gebied is heel veel ruimte voor een kleine zonnepark, misschien zelfs voor twee kleine zonneparken. Dan kan je natuurlijk zeggen: dit weiland wordt het. Omwonenden kunnen dan nog zeggen dat ze het niet leuk vinden, maar dat is dan jammer. Je kan natuurlijk ook op een gegeven moment, als je als organisatie in een groot gebied toch nog wil gaan zoeken naar een plek, de vertegenwoordigers van de dorpen of de aanwonenden meenemen en met ze praten. Vraag wat hun idee is. Misschien dat je 100 meter verderop beter uitkomt, en misschien dat je daar samen ook een beslissing over kan maken.

01:06:34

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van GroenLinks.

01:06:37

mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Ja, hartelijk dank. U formuleert het een beetje als kritiek op dit kader en deze spelregels, maar alles wat u zegt, komt voort uit het neoliberale idee van de Omgevingswet dat de initiatiefnemer achter het stuurwiel zit en alles bepaalt en dat de rest zich daarnaar moet voegen. Dat zou betekenen dat er voor gemeentes heel weinig instrumenten zijn om bij te sturen in de omgeving. Bent u dat met mij eens?

01:07:05

de heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): Nou, helaas wel. Ik bedoel het niet zo en ik wil het ook niet zo, maar dit is hoe ik de Omgevingswet begrijp. De mate waarin bijvoorbeeld de gemeente een vergunning kan weigeren, dan sta je als gemeente op een hele hoop plaatsen met de rug tegen de muur. Je kan wel een hoop dingen willen, en wij willen volgens dit stuk ook heel veel, maar we hebben op veel plaatsen als gemeente niet de macht om dit door te drukken. Dat is inderdaad de kritiek die ik op dit stuk heb. Misschien kan het niet anders, maar wij zien het wel graag anders. De wethouder had het er net ook over. De raad kan aan het eind nog een draagvlakonderzoek laten doen, maar de uitslag hiervan kan geen reden zijn om de vergunning te weigeren. Wat is dan het nut van het onderzoek wat de raad gaat doen? Dat vinden wij erg jammer. Hier heb ik mijn hele woordvoering wel mee gedaan.

01:08:05

Voorzitter: Dat is goed om te horen, want u bent door uw tijd heen. Wie mag ik nu het woord geven voor de woordvoering? Partij van de Arbeid?

01:08:14

de heer Van Veen (PvdA): Dank voor het woord, voorzitter, en ook dank aan de sprekers. Goed dat jullie hier ook zijn en op jullie manier bijdragen aan de energietransitie. Zoals ik twee weken geleden ook al schetste, kan de energietransitie echt alleen lukken als we dit samen doen. We doen het samen, of we doen het niet. Zo simpel is het, en daar moeten we ons als gemeente bewust van blijven. Dat is ook nodig als we een nieuwe regeling hebben om huizen te isoleren of

als we laadpalen gaan plaatsen, en het is al helemaal nodig bij grote dingen als wind- of zonneparken. Daarom is het te prijzen dat het college dit participatiekader heeft opgesteld en bovendien dat de inwoners de kans hebben gekregen om te participeren bij het maken van dit participatiebeleid. Ik moet bijna aan een drostdoosje denken vanwege het participeren om te bepalen hoe geparticipeerd moet worden bij het participatiebeleid. Gelukkig heeft het college het op dat niveau aan de ambtenaren gelaten. Laat ik naar de inhoud van dit kader gaan.

01:09:06

de heer Van Veen (PvdA): Er waren veel vragen vanuit het agenderingsverzoek, dus ik heb wat moeten kiezen. Ten eerste ben ik gerustgesteld met de opmerking van de wethouder over de vrijblijvendheid van het participatieplan en de uitvoering daarvan. Het is goed om te horen dat het dus geen wassen neus is en dat het echt gehandhaafd zal worden. Het kan dus gevolgen hebben voor de vergunning als initiatiefnemers het niet goed doen. Ten tweede gaat het over de afdracht in het omgevingsfonds. Wat ons betreft is het goed dat daar een minimumbedrag voor opgesteld is. Wat ons betreft moet het ook aan de initiatiefnemer vrij zijn om hier eventueel met inwoners en omwonenden een hoger bedrag over af te spreken. Uiteindelijk moet er wel altijd een minimum zijn. De bedragen die er nu instaan zijn wat ons betreft ook redelijk, ook omdat omwonenden naast deze bedragen via het fonds dus ook nog privaatrechtelijk gecompenseerd kunnen worden als hun huis bijvoorbeeld minder waard wordt.

01:09:57

de heer Van Veen (PvdA): Het ging er net al even over in het debat met D66, maar de PvdA waakt ervoor dat alleen vermogende omwonenden die in staat zijn om duizenden euro's uit te lenen, financieel kunnen participeren bij wind- en zonneparken. Vandaar dat ons uitgangspunt is om grote parken 100 procent in eigen beheer te hebben, dus echt vanuit de gemeente en de exploitatie.

01:10:18

Voorzitter: U heeft een interruptie van D66.

01:10:20

mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, voorzitter. Ik wil nog wel graag benadrukken dat het niet alleen om financieel participeren gaat, maar juist om het zeggenschap. Hoe ziet u dat als er alleen een afdracht aan het omgevingsfonds is? Bij de mitigerende maatregelen, hoe ziet u het zeggenschap dan voor u? Zijn daar nog andere manieren voor te bedenken?

01:10:39

de heer Van Veen (PvdA): Het zeggenschap zit voor mij vooral in het hele proces van het park ontwerpen, kijken hoe het zichtbaar moet zijn, om hoeveel panelen het gaat. Op dat moment wel, en daar zijn volgens mij in het participatiekader ook duidelijk afspraken voor. Bijvoorbeeld dat er een plan moet komen, dat het goed uitgevoerd moet worden en dat de gemeente daar eisen aan stelt. Dat is bij de exploitatie inderdaad minder het geval.

01:11:00

Voorzitter: U heeft nog een vervolgvraag. Ik wil u er ook op wijzen dat u aan het eind van uw tijd bent voor de woordvoering, dus dit is uw laatste interruptie.

01:11:06

mevrouw Poelstra (D66): Bent u het met mij eens dat eigendom wel meer zeggenschap heeft, juist ook in die latere fases? In de zin dat je als er andere dingen gebeuren die ook invloed hebben op de omgeving alsnog beter mee kan denken, want anders is het toch uit jouw handen.

01:11:22

de heer Van Veen (PvdA): Ja, daar ben ik het mee eens. Volgens mij zouden we dat dan zo moeten doen dat het eigendom geen financiële component heeft, dus dat het niet nodig is om daadwerkelijk geld in te leggen om eigendom te hebben. Dat kan natuurlijk ook met een adviesraad of een corporatie. Dan nog heel kort mijn afsluiting. Ik wou me nog aansluiten bij het punt van de Partij voor de Dieren over de grens van 1.500 meter waar de Stadspartij ook over begon. Tenslotte stond bij deze agendering ook de verkenning van de zonnecarports boven parkeerplekken. Dank aan het college dat dit uitgebreid uitgezocht is. Wij kijken enthousiast uit naar de tweede helft van 2024 als we daadwerkelijk voorstellen gaan krijgen en hopelijk ook die zonnecarports krijgen in de gemeente Groningen. Dank u wel.

01:12:00

Voorzitter: Dank u wel. De VVD voor de woordvoering.

01:12:04

de heer Heiner (VVD): Dank, voorzitter. Zoals de PvdA net ook zei, is de VVD is erg blij dat het college uitvoering geeft aan onze motie van parkeerplaatsen naar zonnevlakte van 19 juli 2023. De VVD vindt het wel apart dat de welstand de realisatie van zonnecarports tegenhoudt. De VVD is namelijk van mening dat zonnepanelen op het dak horen, maar bijvoorbeeld ook op een parkeerplaats en dat windmolens op zee thuishoren. Wij zouden pas een zonnepark bouwen als er geen gemeentelijk dak of parkeerplaats meer beschikbaar is om te voorzien van zonnepanelen. Zoals ik al eerder heb aangegeven...

01:12:41

Voorzitter: Dat roept een vraag op van GroenLinks.

01:12:45

mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Ja, bedankt. Ik weet dat GroenLinks en de VVD een ander idee hebben bij de tijdspaden voor de energietransitie, maar als we pas beginnen met deze zonnepanelen als we alle daken vol hebben gelegd, gaan we ook het tijdspad van de VVD niet halen om die energietransitie te maken. Wat denkt u daarvan?

01:13:05

mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Voorzitter, ik had het heel duidelijk over als er geen gemeentelijk dak of parkeerplaats meer beschikbaar is. Zoals misschien al een beetje verklapt is in mijn vraag, vind ik ook dat we moeten inzetten op kernenergie. Als we dat doen, kunnen we het tijdspad van de VVD wel halen. Het tijdspad van 2035 van GroenLinks vinden we niet realistisch. Kernenergie kunnen we natuurlijk wel heel snel inzetten, zeker als we kleine kerncentrales gaan bouwen zoals wij het liefst zouden zien. Die kunnen namelijk binnen zes jaar bijvoorbeeld al gerealiseerd worden.

01:13:39

Voorzitter: U heeft nog een vraag van GroenLinks.

01:13:45

mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Ik heb u net een artikel doorgestuurd. Wist u dat de kleine kerncentrale die het verst gevorderd was in de VS recentelijk stopgezet is? Dit ondanks dat er al tien jaar lang heel welwillend in geïnvesteerd is en alles klaar was om te ontwikkelen. Het is geen realiteit om te zeggen dat er binnen enige korte periode een grote of kleine kerncentrale gerealiseerd kan worden.

01:14:10

de heer Heiner (VVD): Voorzitter, ik heb het artikel nog niet gelezen, maar het gaat denk ik over de SMR van Rolls Royce. Daar zijn veel meer partijen mee bezig, dit is niet de enige partij die daarmee bezig is. Als ik met andere partijen praat, is het zeker wel mogelijk om dat op korte termijn te doen. Dat is ook niet iets wat natuurlijk altijd in de openbaarheid gebeurt. Er wordt onderzoek naar gedaan. Het één stopt misschien, maar dat betekent niet dat andere partijen daar niet mee bezig zijn.

01:14:37

Voorzitter: GroenLinks?

01:14:38

mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Als het niet in de openbaarheid gebeurt, is dat niet nog veel zorgwekkender dan als het wel in de openbaarheid gebeurt?

01:14:44

de heer Heiner (VVD): Nee, voorzitter, ik denk dat u dat verkeerd begrijpt. De ontwikkeling daarvan is niet iets wat een bedrijf per se op straat legt om te laten zien hoever ze ergens mee zijn. Dat is iets wat ontwikkeld wordt en waar onderwijsinstellingen en bedrijven mee bezig zijn. Volgens ons kan dat wel heel snel.

01:15:06

Voorzitter: U heeft nog een vraag van de PvdA.

01:15:09

de heer Van Veen (PvdA): Ik heb een verhelderende vraag. Pleit de VVD er nu echt voor om binnen de gemeente Groningen een kernreactor te gaan bouwen? Is het dan niet slim om die bijvoorbeeld bij de Eemshaven of in Zeeland bij Borssele of op andere plekken neer te zetten, en niet in de gemeente Groningen?

01:15:27

de heer Heiner (VVD): Voorzitter, als je kijkt naar een kleine kerncentrale, is het juist goed om dat op verschillende plekken te hebben. Volgens mij is het al heel vaak gezegd, op het moment dat je...

01:15:37

Voorzitter: U heeft nog een vraag van de ChristenUnie.

01:15:40

de heer Heiner (VVD): Ik was nog antwoord aan het geven.

01:15:41

de heer Dwarshuis (ChristenUnie): Ik had een punt van orde, voorzitter. Ik gun meneer Heiner zijn spreektijd volledig, maar volgens mij dwaalt het onderwerp enorm

af van waar we nu mee bezig zijn. Ik hoor mensen over kerncentrales, locatiekeuzes, beleidskaders voor zon en van alles in de energietransitie debatteren terwijl we het volgens mij het over het participatiekader hebben bij zonne- en windparken.

01:16:04

Voorzitter: Dank u wel. Ik wil daarmee graag meteen aangeven dat het inderdaad belangrijk is dat de interrupties en de vragen on topic blijven, omdat de tijd enigszins op begint te raken. Hou de interrupties kort en bondig zodat iedereen zijn woordvoering nog kan afmaken.

01:16:21

de heer Heiner (VVD): Dank, voorzitter. Ik kan wel verder gaan met het eind van mijn verhaal, want dan is het misschien voor de ChristenUnie ook duidelijk waarom wij over kernenergie in beginnen. Wij willen namelijk een motie indienen tijdens de raadsvergadering om in het participatiekader zon en wind ook het draagvlak voor een kleine kerncentrale binnen de gemeente Groningen mee te nemen. Dat is de reden waarom we het hier tijdens dit debat over zouden moeten hebben. Nu heb ik dat alvast gezegd en kan ik volgens mij weer terug naar waar we hiervoor zitten.

01:16:51

Voorzitter: U bent door uw tijd heen.

01:16:53

de heer Heiner (VVD): Oké, prima.

01:16:56

Voorzitter: De ChristenUnie?

01:17:00

de heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dank u, voorzitter. Wij zijn blij dat dit kader er nu ligt. Mijn fractie is ook tevreden over hoe de moties en amendementen die bij het beleidskader zijn aangenomen en doorgevoerd zijn, zoals bijvoorbeeld bij het draagvlakonderzoek. Wij zien dit stuk vooral ook als een lerend kader. Ik sluit me wel aan bij de vragen die daarover gesteld zijn over of we dit participatiekader ook gaan evalueren of al lopend gaan aanpassen. Dat lijkt me denk ik een goed idee. Als we nu terugkijken op een aantal jaren geleden, dan vullen we participatie nu ook op een hele andere manier in dan we toen deden. Wij zijn wel blij met het stuk wat er nu ligt. Het is denk ik ook goed dat er even aandacht voor is in een constaterende sessie, maar voor ons was het kader zo netjes verwerkt dat het wat ons betreft direct door had gekund. Dank u wel.

01:18:10

Voorzitter: De PVV voor een woordvoering.

01:18:17

de heer Ram (PVV): Hij doet het. Zoals u weet, voorzitter, is de PVV tegen elk komst van wind en zon in de gemeente Groningen. In onze optiek is er geen sprake van een klimaatcrisis. Een huidige stijging van de zeespiegel van twee millimeter per jaar is zeer klein en past helemaal in de natuurlijke ontwikkeling. Daarnaast zien wij deze investering als geldverspilling. Het leidt tot een verhoging van de energiebelasting van energiegebruikers. Deze parken worden aangelegd met subsidie.

01:18:48

Voorzitter: U heeft een interruptie van de SP.

01:18:50

de heer Brandenburg (SP): Niet om hierop in te gaan, maar we hebben het over een participatiekader. Hoe is dat geldverspilling?

01:18:58

de heer Ram (PVV): Wat ik hiermee aangeef zijn mijn bedenkingen bij deze participatie en waarom wij dit idee voor zon en wind niet zien zitten, juist omdat het leidt tot hogere kosten voor burgers en bedrijven. Dat zijn onze bedenkingen hierbij. Als je aan participatie doet...

01:19:19

Voorzitter: U heeft een interruptie van de ChristenUnie.

01:19:21

de heer Dwarshuis (ChristenUnie): Voorzitter, de PVV vindt zonneparken te veel geld kosten. Toch zijn er veel initiatiefnemers die er geld in zien en er ook blijkbaar winst mee kunnen maken. Hoe rijmt u dat?

01:19:36

de heer Ram (PVV): U moet u toch even gaan verdiepen in het businessmodel. De stroomprijs wordt de eerste vijftien jaar gegarandeerd met subsidie. Dat is de reden waarom mensen 12 procent rendement halen op deze investering. Daarom zijn wij daar geen voorstander van, omdat wij het bedrijfsleven op deze moment niet willen subsidiëren. Ik ga even verder over de participatie. Echte participatie is er volgens ons als er meetbaar draagvlak is, en dat doe je door middel van een referendum over de locatiekeuze. Helaas kan dat niet, omdat er in de Omgevingswet geen kwalitatieve toetsing van participatie is. Als je een particuliere initiatiefnemer bent en de locatiekeuzes al vaststaan binnen de gemeente Groningen, dan kan je niet afdwingen dat ze zich houden aan de participatienota.

01:20:27

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van de SP.

01:20:32

de heer Ram (PVV): De vraag heb ik ook al eerder gesteld aan het college. GroenLinks gaf aan dat er bij kleine zonneparken nog niet vaststaat waar deze komen. De vraag aan de wethouder is of dat ook echt zo is. Als dat zo is, kunnen de omwonenden dan ook medezeggenschap krijgen? Kan dat überhaupt wel, gezien er geen kwalitatieve toetsing van die participatie is?

01:21:04

Voorzitter: Wilt u afronden? U bent door uw spreektijd heen.

01:21:07

de heer Ram (PVV): Het laatste punt wat we nog willen maken, is dat het lokaal eigendomschap leidt tot financiële risico's. Het opruimen is een risico, maar er kunnen ook situaties ontstaan door netcongestie waardoor je geen stroom meer naar het net kan afvoeren. Dat betekent ook dat je de inkomsten niet kan garanderen en dat je mogelijk voor de stroomopwekking moet gaan betalen. Die situaties kunnen

ontstaan na die vijftien jaar, dus dat is wel degelijk een groot risico. Ik ben benieuwd hoe het college daarop reflecteert, voorzitter.

01:21:42

Voorzitter: Dank u wel. De SP?

01:21:46

de heer Brandenburg (SP): Dank, voorzitter. Je zou kunnen analyseren dat als er in een sessie over het participatiekader een groot deel van de tijd gesproken wordt over kernenergie, dat er niet zo heel veel aan te merken is op dat participatiekader. Zeker niet als je daar het politiek wensdenken van sommige partijen bij betreft.

01:22:09

Voorzitter: U heeft een vraag van de VVD.

01:22:13

de heer Ram (PVV): Voorzitter, ik vraag me af of de SP heeft zitten slapen, want het is ook heel lang gegaan over het participeren over de locatie. Mooi, want wij vinden dat een heel belangrijk onderdeel en daar willen we het ook over hebben. Dat is volgens mij echt fout aan dit participatiekader, en daar zou het wat mij betreft ook over moeten gaan.

01:22:34

de heer Brandenburg (SP): Voorzitter, dat ben ik in grote mate met de VVD eens, want daar kwam ik op in mijn punt. Nog even los van of we dat eerder bij het tot stand komen van de zonneladder en waar die parken moeten komen voldoende hebben gedaan of niet, is dit ook wel een beetje wensdenken. Ik ben het met u eens dat wij idealiter een situatie hebben waarin er geen sprake is van privaat grondeigendom. Als gemeente zou je dan kunnen zeggen dat je ergens een park wil hebben en daar ook daadwerkelijk over gaat. Als een ontwikkelaar een stuk grond heeft, en een stuk grond daarnaast niet, kan je geen locatie kiezen. Ik weet dat de VVD daar anders over denkt dan de SP, maar dat kan alleen als je bereid bent om grond te onteigenen om dat vervolgens te gaan ontwikkelen als gemeente.

01:23:19

Voorzitter: GroenLinks?

01:23:22

mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Ik wou net vragen of de SP het met GroenLinks eens is dat actief grondbeleid essentieel is voor het bereiken van onze doelen?

01:23:29

de heer Brandenburg (SP): Vanzelfsprekend, voorzitter. Dat bleek denk ik wel uit mijn laatste zin.

01:23:36

Voorzitter: U heeft ook nog een vraag van de PVV.

01:23:38

de heer Ram (PVV): Ik verbaas me even over wat de SP zegt. De SP zegt feitelijk dat het alles publiekelijk grondbezit moet worden. Hoe heb je dan nog lokaal

eigendom? Dat is er dan toch niet meer? Dan heb je alleen een overheid die de boel bezit.

01:23:54

de heer Brandenburg (SP): Voorzitter, in mijn beleving is het parlement het laatste democratisch machtsmiddel dat het volk nog heeft. Als het gemeentelijk eigendom is, gaat het parlement erover. Het sociaal eigendom is volgens mij in alle opzichten beter dan welke vorm van privaat of lokaal eigendom dan ook. Dat besluit ook meteen mijn punt over het lokaal eigendom, want ook mijn fractie worstelt daarmee vanwege de redenen die de PvdA aangeeft, namelijk dat het toch vaak een investeringscapaciteit van een deelnemer vereist. Dat is iets wat wij minder ideaal vinden. Als je dat wil oplossen, zul je dat moeten doen met een collectief waar iedereen die in de gemeente woont zeggenschap over heeft. Dat kunt u niet leuk vinden, maar dat is onze gemeente.

01:24:51

Voorzitter: U heeft nog één vraag van D66.

01:24:52

mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, voorzitter. U geeft aan dat het participatiekader goed is. Hoe kijkt u aan tegen het feit dat we hier toch mensen hebben die daarover na willen denken en meer waarde hechten aan een samenwerking met de gemeente?

01:25:10

de heer Brandenburg (SP): Dat lijkt me hartstikke goed. Ik ben in Thesinge geweest, twee jaar geleden ook. Volgens mij moet die samenwerking er ook zijn, ik wil ook helemaal niet zeggen dat die samenwerking er niet moet komen. Het kader wat hier staat, geeft daar ook alle ruimte voor. Het gaat uit van 51 procent lokaal eigendom, dat betekent dat er ook nog 49 procent ander eigendom is. U kent de opvatting van mijn partij, wij willen het liefst 100 procent sociaal eigendom. Daar zullen we misschien wel een motie voor indienen, hoewel ik me afvraag of dat heel veel doet op dit punt. Ik denk dus dat daar alle mogelijkheid voor is met dit stuk, maar dat moet zeker gebeuren. Voorzitter, tot slot zou ik nog willen zeggen dat wij de wens van D66 delen, dat de gemeente uiteindelijk regie pakt op hoe winsten worden verdeeld. Dat hoorde ik D66 zeggen en volgens mij betekent dat ook een einde aan privaat eigendom, dus dan zijn we toch nog met elkaar eens.

01:26:12

Voorzitter: Dank u wel. We gaan een paar minuten uitlopen, dus ik vraag u om uw interrupties enigszins kort te houden. Het CDA is aan de beurt voor een woordvoering.

01:26:19

mevrouw Armut (CDA): Dank, voorzitter. Het is een ingewikkeld onderwerp waar we het nu over hebben, en het is helaas ook niet altijd even positief als we het over participatie hebben. Het is goed dat we dat aan de voorkant zo goed mogelijk proberen te regelen. Wij zien een participatiekader dat duidelijk is geschreven. Mijn fractie kan zich er in grote lijn goed in vinden. Waar we wel moeite mee hebben is ook al veelvuldig teruggekomen, en dat gaat over de locatiekeuze die al vaststaat voordat het participatieproces begint. We weten allemaal dat de locatie juist tot veel

weerstand kan leiden. Participatie moet ook gaan over de dingen die er echt toe doen, en dat is vaak locatie. Dit noemde de inspreker net ook al, en terecht. De vraag is waarom participatie pas begint na de locatiekeuze.

01:27:00

mevrouw Armut (CDA): In de antwoordnota wordt verwezen naar het beleidskader zonneparken en het is er ook al een paar keer over gaan, maar als ik daar een blik op werp, zie ik dat er bij de zoekgebieden en de locatiekeuze dat er rekening wordt gehouden met ruimtelijke factoren. Waar is dan de aandacht voor omwonenden? Hoe kunnen zij die zeggenschap krijgen waar we het steeds over hebben? Nu is de realiteit namelijk dat de initiatiefnemer bepaalt in welke mate hij bewoners meeneemt. Hoe zorgen we dat het eerlijk blijft zodat er geen grote verschillen ontstaan, bijvoorbeeld tussen particuliere en publieke initiatieven op het gebied van participatie? Zo vreest mijn fractie toch een beetje dat hoe goed het participatiekader ook is, je een valse start maakt en de verhoudingen daardoor vanaf het begin al lastig liggen. Daar zal ik het even bij laten, voorzitter.

01:27:47

Voorzitter: Dank u wel. U heeft nog een interruptie van de PVV.

01:27:50

de heer Ram (PVV): We hebben al meerdere malen genoemd dat je volgens de Omgevingswet niet mag toetsen op de kwaliteit van de participatie. Ik hoor het er ook weer voor pleiten om de locatiekeuze in die participatie te stoppen, maar je mag daar niet op toetsen. Wat heeft het dan voor nut en kan dat überhaupt dan wel volgens het CDA?

01:28:15

mevrouw Armut (CDA): Waar je het uiteindelijk in stopt, weet ik nog niet eens precies. Ik heb ook niet meteen het antwoord voor hoe het dan precies zou moeten, want ik snap ook dat mensen laten meepraten over locaties heel ingewikkeld is. Dat zou je heel goed moeten regelen. Waar je dat dan precies doet, weet ik ook niet direct. Ik denk wel dat het belangrijk is dat we dat nu veel meer meenemen dan nu in het participatiekader staat. Over de Omgevingswet en hoe dat daar dan in past vind ik vrij technisch, ik heb daar ook niet direct een antwoord op.

01:28:49

Voorzitter: Dank u wel. Voor de woordvoering, Partij voor het Noorden.

01:28:53

de heer Hekert (Partij voor het Noorden): Dank u, voorzitter. Omwille van de tijd ga ik mijn keurige woordvoering aan de kant zetten. Ik sluit me aan bij de woordvoering van het CDA.

01:29:02

Voorzitter: Dank u wel. Student en Stad, als u dat ook doet, zijn we nog binnen de tijd. Gaat uw gang.

01:29:10

de heer Diallo (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Ik zou heel graag iets anders willen zeggen, maar ik sluit me volledig aan bij wat het CDA heeft gezegd.

01:29:18

Voorzitter: Nou, dat is makkelijk. Ik geef het woord nu aan de wethouder.

01:29:27

wethouder Broeksma: Dank u wel, voorzitter. Het eigendom van het park, daar zal ik mee beginnen. D66 zegt dat mensen echt zeggenschap moeten hebben, en daar gaat dit participatiekader over. Om mensen echt zeggenschap te geven op het moment dat het lokaal eigendom plaatsvindt, die 51 procent, maar ik schat in dat het vaker 100 procent voorkomt. Vergeet niet dat we aan het lokaal eigendom eisen stellen, zodat er niet één enkele grote investeerder een groot deel van het park koopt en 1.000 zonnepanelen neerzet waarvan de opbrengst alleen diegene ten goede komt. Met een gezinshoeveelheid aan zonnepanelen mag je dan meedoen. Dat betekent automatisch dat er bij een park heel veel huishoudens of individuen eigenaar worden.

01:30:15

wethouder Broeksma: Het eigendom betekent ook dat je daarmee zelf onderdeel wordt van die initiatiefnemer. Jij bent de initiatiefnemer. Het dorp, de wijk, de straat of een groep mensen wordt dan de initiatiefnemer. Dat zijn onze burgers. Het gaat over parken tot tien hectare. Boven de tien hectare doen we het als gemeente, dan hebben we het over Meerstad-Noord en Westpoort Noord en hoe dat allemaal verder gaat. Het gaat over die kleine parken, zoals Glimmen of Mikkellhorst van anderhalve hectare. Daar gaat het over, dat zijn mensen die het zelf doen.

01:30:50

wethouder Broeksma: Wat we niet willen is dat één of twee boeren wat weilanden bij elkaar gooien, zichzelf een lokale energiecorporatie noemen, de koeien aan de kant zetten en in een schommelstoel op de veranda gaan zitten en het geld zo binnen laten komen. Dat is weer een karikatuur. Het moet echt breed gedragen worden. Het lokaal eigendom, die echte zeggenschap die u wil, daar gaat dit over. Dat is dit verhaal. Als u vindt dat er zinnen veranderd moeten worden, kom dan alsjeblieft met een amendement. Ik heb u dat niet horen zeggen, maar kom met een amendement over hoe het anders moet. Het is precies waar dit om gaat. Omwonenden zijn eerst aan zet. Ik zie een hand.

01:31:32

Voorzitter: D66 heeft een vraag. Zou u de vraag en het antwoord kort kunnen houden?

01:31:36

mevrouw Poelstra (D66): Ik zat inderdaad wel over een amendement na te denken, omdat ik heel erg zoekende ben in het kader naar wat die parken boven de tien hectare betekenen, van het 100 procent sociaal eigendom. Wat betekent dat precies voor wat u net schetst over lokaal eigendom? Dat kan ik er niet goed uithalen, maar daar kunnen we het misschien later over hebben.

01:31:57

wethouder Broeksma: Boven de tien hectare gaat niet meer gebeuren. Dat doen wij als gemeente, u als gemeenteraad gaat daarover. Bij Meerstad-Noord is bijvoorbeeld een belangrijk deel, ongeveer tien of twintig hectare, lokaal eigendom. Dat wordt

aangeboden aan CDL, de lokale inwoners die daar eigenaar van kunnen worden. Tien of twintig hectare is nog een flink bedrag, trouwens.

01:32:25

Voorzitter: Nog een vervolgvraag van D66.

01:32:27

mevrouw Poelstra (D66): Begrijp ik nu goed dat dit dus niet meer voor volgende grotere parken gaat gebeuren? Of kan het nog steeds dat er twintig procent voor de omgeving is?

01:32:41

wethouder Broeksma: Ja, voor een beperkt deel. Meerstad-Noord is 200 hectare. Met 20 procent heb je nog 40 hectare voor 80 huishoudens. Daar moeten we per geval naar kijken. Een ander geval is Westpoort, dat is weer een bedrijventerrein waar niet heel veel mensen wonen. Juist omdat daar weinig mensen wonen is er plek voor een groot park. We hebben het dus over initiatieven vanuit de bevolking, vanuit de inwoners. De initiatiefnemers zijn geen grote boze boeven, al is dat ook een karikatuur. We hebben in de brief geschreven dat er een beperkt aantal initiatieven is, maximaal vijf. We moeten toch ergens de 50 megawattpiek vandaan halen voor 2035. Er zijn een beperkt aantal initiatieven die om verschillende redenen weinig voortgang kennen, en wij proberen als gemeente ook te ondersteunen.

01:33:43

wethouder Broeksma: We ondersteunen de initiatiefnemers. Het zijn vaak vrijwilligers die dit in de avonduren erbij moeten doen. Het gaat over veel geld en het is allemaal niet zo eenvoudig als het misschien lijkt. We ondersteunen die initiatieven om te zorgen dat het allemaal tot stand komt. De mensen nemen zelf de initiatieven. Het gaat dus over echt zeggenschap, het gaat over de mensen zelf. Waarom we het sociaal eigendom ook belangrijk vinden... Mevrouw Nieuwenhout zei daar ook iets over. We hebben 240.000 inwoners hier in de gemeente, daar gaan we met zijn allen over. We hebben een verantwoordelijkheid voor deze inwoners. Een groot deel daarvan zal nooit naast een weiland wonen waar een zonnepark ligt, en toch willen we die inwoners laten meedelen in het financiële rendement van wat de duurzame energie kan opleveren. Daar hebben dat Fonds Energietransitie voor.

01:34:31

Voorzitter: We zijn enigszins over de tijd heen, dus ik zou u willen vragen om de rest van de antwoorden zo beknopt mogelijk te beantwoorden. U kan daarna eventueel nog met elkaar in gesprek gaan op een ander moment.

01:34:41

wethouder Broeksma: Ja, ik zal het proberen. De locatiekeuze, daar vroegen velen van jullie naar. We hebben de locatiekeuze in zoverre bepaald door te zeggen dat er heel veel plekken zijn waarop het niet mag. Beste inwoners, energiecorporaties, dorpen, wijken of groepen inwoners, op deze plekken mag het niet. Dat betekent dat er nog heel veel hectare over zijn waar het wel mag. Als je het hebt over 50 megawatt en maximaal tien hectare... Tien megawatt is ongeveer tien hectare, dus dat betekent dat er nog veel meer hectare is waarop het kan dan waar het daadwerkelijk plaats zou kunnen vinden. Maximaal vijf initiatieven zijn toegestaan en er zijn er drie die om verschillende redenen nog niet verder gebracht worden. Wat ons

betreft gebeurt er nog onvoldoende, omdat we die duurzame energie wel nodig hebben.

01:35:34

wethouder Broeksma: U zegt dat we inwoners moeten betrekken bij de locatiekeuze. Daar zit een tegenspraak in. Op het moment dat er geen locatie is, zijn er ook geen omwonenden. Je kan pas omwonenden in gesprek... Het klinkt grappig, maar het is wel de realiteit. Pas op het moment dat er een locatie in beeld is, zijn er omwonenden met wie je in gesprek kan gaan over die locatie en wat het betekent voor de inpassing en voor de mensen die daar in de buurt wonen. Dat is het participatiekader, het gaat over het moment dat die locatie er is. Het moet niet zo zijn dat je twee mogelijke locaties hebt in verschillende dorpen waarvan de ene groep zegt dat het bij de andere moet, en de andere groep ook zegt dat het bij de andere moet. Dat is geen locatiekeuze die je met goed fatsoen aan de inwoners kunt overlaten, daar bent u voor als gemeente.

01:36:21

Voorzitter: U heeft nog een korte vraag van de VVD.

01:36:24

de heer Heiner (VVD): Dank, voorzitter. Wij denken dat inwoners dat wel zouden kunnen. Stel, er is een groep inwoners uit Thesinge die met zijn allen graag als lokaal eigendom een zonnepark willen. Je hebt dan eerst een groep mensen en dan ga je op zoek naar waar in de omgeving een zonnepark kan komen te liggen. U schetst het beeld dat het alleen kan op het moment dat er een locatie bekend is, maar wat ons betreft zou het ook kunnen op het moment dat je eerst een groep mensen hebt en je daarna op zoek gaat naar een locatie. Hoe kijkt u daarnaar?

01:36:50

wethouder Broeksma: Dat doet die groep mensen dan toch?

01:36:56

de heer Heiner (VVD): Dan is de locatiekeuze toch wel onderdeel van de participatie, in plaats van dat er gezegd wordt welke plek het is geworden? Misschien dat er elders een betere plek is, omdat die mensen er iedere dag fietsen en die locatie veel beter kennen, bij wijze van spreken.

01:37:11

wethouder Broeksma: Vanwege de Omgevingswet mag dat niet. We hebben dus heel veel locaties uitgesloten waar dus geen zonnepark mag komen, dat gebeurde ook in de buurt van Thesinge. Als het voldoet aan de eisen die we eraan stellen, er voldoende inpassing is en er participatie geweest is... Als de ene locatie een zes is en een andere locatie een acht en de initiatiefnemer voor de zes gaat en het aan de eisen voldoet, moeten we die zes toekennen. We kunnen niet zeggen dat er een betere locatie is waar we naartoe moeten, dat is het recht van de initiatiefnemer. Die Omgevingswet daar kunt u iets van vinden. Ik ken mensen die de Omgevingswet een slecht idee vinden, maar het is zoals het geregeld is.

01:37:51

wethouder Broeksma: Dan is er naar het draagvlak gevraagd. Het draagvlakonderzoek vindt plaats op verzoek van de raad. Het is niet vormvast, dus de raad kan zeggen of ze dat willen. Gebrek aan draagvlak of onvoldoende

draagvlak... Is 10 procent genoeg? Moet het 50 procent zijn, of zelfs 100 procent? Het is geen reden om te weigeren. Dat is ook wat u aangeeft, meneer Staijen, het is een onderdeel van die Omgevingswet. Zoals ik in het begin bij de eerste ronde al zei, willen wij dit wel. Het is precies wat u vraagt.

01:38:36

wethouder Broeksma: Volgen wij gedwee de Omgevingswet? Nee, wij gaan verder en geven duidelijk aan wat wij verwachten van een initiatiefnemer, ook al is het een groep inwoners die zelf een parkje willen neerleggen. Dit verwachten wij aan participatie vanaf het begin, op het moment dat je een locatie op het oog hebt, tot en met de vergunningverlening en de realisatie van het park. We geven duidelijk aan wat we willen. U krijgt daar in december een voorstel over en u zult binnen die Omgevingswet als raad bindend adviesrecht krijgen over initiatieven, maar dat mogen alleen ruimtelijke afwegingen zijn. Op het moment dat het voldoet aan de eisen, is dat geen grond meer om te mogen weigeren.

01:39:18

wethouder Broeksma: Nog een paar woorden over de zonnecarports. We hebben daar ook een brief over geschreven. We willen op vier verschillende type plekken kijken wat dat wordt. De provincie geeft ook dat zonnecarports hen een uitstekend idee lijkt. Het lijkt ons zelfs een uitstekend idee als de provincie dan een deel van die onrendabele top zou willen overnemen, want het is niet alleen een zonnepaneel op een dak leggen, want het dak is er nog niet. Je moet het dak ook nog bouwen. Eén van de locaties die genoemd is, ik kijk even naar de VVD, is de parkeerplaats van sportpark Ten Boer. Als u zegt dat de welstand beperkend is... Er wonen mensen vlak naast het parkeerterrein, daar is een achtertuin die grenst aan het parkeerterrein. Daar komt dus iets boven, we gaan kijken hoe dat werkt. We willen geen verrommeling van de openbare ruimte. Welstand moeten geen al te beperkende factor zijn gezien het belang van de energietransitie, maar verrommeling van de achtertuinen moet ook weer niet.

01:40:21

Voorzitter: Bent u bijna door uw woorden heen? Anders moeten we denk ik op een ander moment terugkomen op de laatste vragen.

01:40:27

wethouder Broeksma: Ik heb nog twee zinnen, voorzitter. De VVD overweegt een motie om het draagvlak van een kerncentrale te meten. Dit gaat over het participatiekader van zonne- en windparken. Op het moment dat wij een beleidskader kerncentrales hebben en er wordt overwogen of er ergens een kerncentrale moeten komen... Ik noem het dorp Thesinge. Als daar een kerncentrale zou komen, denk ik dat het goed is dat er een participatiekader opgezet wordt. Daarin kunnen we de locatie van die kerncentrale, op het ene weiland of toch 100 meter verderop, met de bevolking van Thesinge bespreken. Voorzitter, dan de evaluatie nog. Het evalueren of herijken van het participatiekader is mogelijk. We hebben ook in het participatiekader op pagina vier opgeschreven dat het aan herijking onderhevig zal zijn. Tot zover, voorzitter.

01:41:15

Voorzitter: Dank u wel. We ronden het af. Zijn er nog moties of amendementen die wellicht worden ingediend? Er is nog een vraag van de Partij voor de Dieren.

01:41:26

de heer Hekkema (PvdD): Voorzitter, ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag over belanghebbenden en betrokkenen. Als de wethouder dat nu nog kan doen is dat goed, en anders moet dat op een andere manier.

01:41:37

Voorzitter: Het moet vast lukken in één zin.

01:41:39

wethouder Broeksma: Het antwoord is ja, jullie worden als betrokkene beschouwd.

01:41:43

Voorzitter: Dit is geweldig. Ik dank jullie allen. Haal nog even snel een kopje thee, excuus voor het uitlopen. We gaan zo door naar het vragenuur.